

**UŻYTECZNE FAKTY DOTYCZĄCE
DYREKTYWY W SPRAWIE MASZYN
[98/37/WE](#)**

Część 1

PYTANIA/ODPOWIEDZI

Zatwierdzone przez Grupę Roboczą do spraw Maszyn Komitetu [98/37/WE](#)

W tym rozdziale zamieszczono wszystkie pytania przedstawione Grupie Roboczej na które uzyskano uzgodnioną odpowiedź. Wyrażone opinie należy zatem traktować jako ważne wskazówki. Jednak zostały one wyrażone w różnych okresach i należy brać pod uwagę możliwość zmiany sytuacji.

Niniejsze pytania/odpowiedzi są dostępne we wszystkich oficjalnych językach UE: Aby otrzymać inne wersje językowe należy wypełnić formularz na stronie 4 zaznaczając o jaką wersję chodzi.

Wdrożenie Dyrektywy Rady 98/37/WE

Odpowiedzi na pytania dotyczące wdrożenia Dyrektywy udzielone przez Komisję po skonsultowaniu z Komitetem powołanym na mocy Dyrektywy.

Uwaga : Brakujące pytania zostały albo usunięte albo zmienione i nadano im inny numer.

Q.1. Definicja „maszyny” podana w Dyrektywie kończy się następującymi słowami: „... mającą konkretne zastosowanie, w szczególności do przetwarzania, obróbki, przemieszczania lub pakowania materiałów”. Zatem nastawne rampy przeładunkowe nie są maszynami.

A.1. Słowa „w szczególności” poprzedzają przykład, ale ważne słowa to „konkretne zastosowanie”. Umożliwienie przemieszczania towarów między rampą załadowniczą a ciężarówką lub wagonem kolejowym jest konkretnym zastosowaniem. Rampy nastawne nie są stosowane do żadnych innych celów, a zatem obejmuje je Dyrektywa w sprawie maszyn.

Q.2. Czy wózki magazynowe podlegają pierwszej czy drugiej poprawce do Dyrektywy?

A.2. Te poprawki to jedynie uzupełnienia Dyrektywy: po zakończeniu prac legislacyjnych nad Dyrektywą 89/392/EWG powstanie jeden spójny zbiór zasadniczych wymagań. Projektant musi przeprowadzić pełną analizę ryzyka, wskazując wszystkie ryzyka związane z maszyną i opracować rozwiązanie dla każdego z nich.

Q.3. [To pytanie odesłano do ponownego opracowania do dokumentu „pytania i odpowiedzi tymczasowe”].

Q.4. Części ruchome pewnych maszyn (np. maszyn ważących, urządzeń chłodniczych, aparatury naukowej podłączonej do pomp próżniowych itp.) są całkowicie obudowane i nie stanowią żadnego zagrożenia. Czy maszyny tego typu podlegają Dyrektywie?

A.4. Jeśli maszyna odpowiada definicji podanej w Artykule 1(1) Dyrektywy i nie jest wymieniona w wykazie wyłączeń podanym w Artykule 1(3), to musi spełniać wymagania Dyrektywy.

Maszyny tego typu, nawet jeśli są całkowicie obudowane, mogą nadal stwarzać ryzyko, zwłaszcza w odniesieniu do wytrzymałości obudów i osłon oraz w czasie wykonywania czynności konserwacyjnych i napraw i stąd zasadnicze wymagania Dyrektywy mają swoje prawo bytu, przynajmniej w tym przypadku. N.B. pierwsza wstępna uwaga w Załączniku I.

Q.5. Czy możecie potwierdzić, że dostawcy narzędzi muszą stosować się do zharmonizowanych norm, nawet jeśli wymagania Dyrektywy nie są, ściśle mówiąc, wiążące dla tych narzędzi?

A.5. Jako że normy zharmonizowane nie są obowiązkowe, nikt – włączając dostawców narzędzi – nie może być zobowiązany do ich przestrzegania. Narzędzia są wyraźnie wyłączone spod Dyrektywy i nie mogą zatem być przedmiotem norm zharmonizowanych, co nie oznacza, że CEN nie może opracowywać norm europejskich. Normy zharmonizowane dotyczące maszyn muszą precyzyjnie wskazywać jakie cechy narzędzi muszą być określone w instrukcjach.

Q.6. Czy możliwe by jednostka była notyfikowana tylko dla części Dyrektywy?

A.6. Jednostka notyfikowana jest odpowiedzialna za wszystkie etapy procedury certyfikacji dotyczącej typów maszyn dla których była notyfikowana. Może być notyfikowana tylko dla konkretnego typoszerogu maszyn wymienionych w Załączniku IV, na przykład maszyn do obróbki drewna lub maszyn do podnoszenia. Może podzlecić określone zadania (takie jak wykonanie konkretnych zadań), ale pozostaje odpowiedzialna za ogólną ocenę zgodności maszyn które zostały jej przydzielone.

Q.7. Czy Komisja zamierza zaproponować podział w dyrektywie w celu ułatwienia współpracy między jednostkami notyfikowanymi i nadzoru przez władze krajowe.

A.7. Komisja nie ma ani zamiaru ani prawa proponować podziału dyrektyw i stwierdzać że jednostki muszą być notyfikowane częściowo. To stanowi wyłączna odpowiedzialność władz krajowych.

Q.8. Czy kryteria wyboru jednostek notyfikowanych jakie stosować mają władze krajowe są kryteriami minimalnymi? Czy Państwa Członkowskie mogą stosować inne kryteria w uzupełnieniu lub zamiast normy EN 45000?

A.8. O kryteriach wyboru jednostek notyfikowanych jakie stosować mają władze krajowe decydują te władze, warunkiem jest by były one zgodne z Załącznikiem VII do Dyrektywy. To one decydują czy stosować normy serii EN 45000 wraz z innymi kryteriami czy też bez.

Jednak Decyzja Rady 90/683/EWG z 13 grudnia 1990 roku stwierdza w punkcie 1(m) Załącznika:

„Państwa Członkowskie mające jednostki notyfikowane nie mogące wykazać zgodności z normami zharmonizowanymi (serii EN 45000) mogą być poproszone o przedstawienie Komisji odpowiednich dokumentów na podstawie których przeprowadzono notyfikację”.

Q.9. Czy Komitet powinien stwierdzić, że normy ustanowione w kontekście Dyrektyw o którym mowa w Artykule 100a Traktatu WE mogą zawierać między innymi maksymalne wartości emisji hałasu lub drgań?

A.9. W zasadzie, NIE. Jeśli ustalili się wartości odpowiadające obecnemu stanowi techniki, będą one miały zastosowanie dzisiaj, ale za rok już nie. Jest też kwestia uwzględniania wielkości maszyn i różnych technologii. Rezultat tego mógłby być też taki, że producent stosujący cichszą technologię od swojego konkurenta nie będzie się starał obniżyć poziomu hałasu po osiągnięciu wartości dopuszczalnej.

Jeśli komitet techniczny stwierdzi, że wartości wskaźnikowe mogą stanowić pożyteczną wskazówkę dla projektanta, norma musi wyraźnie wskazać, że wartości te nie są wartościami granicznymi i musi też wskazać metodę którą można stosować do sprawdzenia tych wartości.

Q.10. Czy producent (lub sprzedawca) i użytkownik mogą uzgodnić, że instrukcja obsługi będzie napisana tylko w języku producenta?

A.10. Prywatna umowa między producentem i użytkownikiem nie może zastąpić aktów prawnych. W przypadku wypadku wynikłego z braku zrozumienia przez operatora, odpowiedzialny może być producent lub jego przedstawiciel.

Q.11. Co oznaczają „instrukcje niezbędne kierowcy i/lub operatorowi” w czwartym akapicie punktu 3.2.1?

A.11. Są to instrukcje potrzebne do obsługi maszyny. Instrukcje konserwacji nie muszą być przechowywane w kabinie, ale można je przechowywać w biurze wydziału utrzymania ruchu.

Q.12. Gdy producent sprzedaje podzespół instalatorowi, nie zna on kraju docelowego dla podzespołu, zwłaszcza jeśli jest to towar z zapasów podręcznych. W jakim języku powinna być instrukcja obsługi?

A.12. Podzespół przeznaczony do zabudowania w złożonym układzie zwykle nie uważa się za maszynę, tzn. za spełniającą oba poniższe kryteria:

- że musi mieć „konkretne zastosowanie” (Artykuł 1(2));
- że musi mieć zdolność „działać samodzielnie” (Artykuł 4(2)).

Zagadnienie to rozstrzyga Artykuł 4(2) i nie ma potrzeby postępowania zgodnie z procedurami oceny zgodności. Instrukcję obsługi pisze osoba która dostarcza układ użytkownikowi końcowemu. Informacje które osoba potrzebuje przekazuje producent podzespołu w języku wzajemnie uzgodnionym.

Q.13. Czy tłumaczenie instrukcji musi być wykonane na wszystkie języki Wspólnoty zanim maszyna wprowadzona jest do obrotu, nawet jeśli producent postanowił nie sprzedawać w niektórych państwach?

A.13. Nowe sformułowanie punktu 1.7.4 Załącznika I zaproponowane Radzie w 2. poprawce do Dyrektywy 89/392/EWG odpowiada na to pytanie: dla maszyn które mają być wprowadzone do obrotu wystarczy by instrukcje były sporządzone w jednym języku Wspólnoty.

Tłumaczenie może być wykonane przez autoryzowanego przedstawiciela lub nawet przez osobę importującą maszynę. Oznacza to, że gdy maszyn zabraknie w jednym Państwie Członkowskim, można je sprowadzić z sąsiedniego Państwa Członkowskiego, jedynym warunkiem jest przetłumaczenie instrukcji jeśli nie uczyniono tego wcześniej.

Q.14. 11. akapit Dyrektywy brzmi:

„w celu ... wymogi te muszą być stosowane z odpowiednią wnikliwością, z uwzględnieniem stanu techniki w momencie powstania maszyny oraz wymogów technicznych i gospodarczych;”.

Jedno Państwo Członkowskie zwróciło się do Komitetu o zapisanie, że akapit ten dotyczy wszystkich zasadniczych wymagań i wstępnych uwag w Załączniku I, a w szczególności że „wymogi gospodarcze” dotyczą wszelkiego rozumienia „stanu techniki”.

A.14. W sposób w jaki został zapisany, akapit dotyczy wszystkich zasadniczych wymagań.

Q.15. Czy dopuszczalne jest uruchomienie cyklu roboczego przez zamknięcie urządzenia zabezpieczającego?

A.15. W zasadzie nie – ze względu na punkt 1.2.3 Załącznika I. Jednak norma typu C mogłaby zezwolić na uruchomienie cyklu roboczego przez zamknięcie urządzenia zabezpieczającego, pod warunkiem że przewidziane będą inne środki by wyeliminować wszelkie ryzyko jakie mogłoby się pojawić.

Q.16. Szereg silników hamujących działa przez podanie prądu stałego lub odwrócenie biegunowości. Tu w przypadku przerwy w zasilaniu hamulce nie działają i wymogi punktów 2.3 (c) i 1.2.6 Załącznika I nie mogą zostać spełnione.

A.16. Należy odróżnić zatrzymanie zamierzone - po którym następuje zwykle czynność związana z częścią lub narzędziem (punkt 2.3 (c) Załącznika I), dla której konieczne jest szybkie zatrzymanie narzędzia – od zatrzymania wynikającego z awarii zasilania (punkt 1.2.6 Załącznika I), w którym to przypadku czas w jakim narzędzie zostaje całkowicie zatrzymane nie stanowi zasadniczego czynnika decydującego o bezpieczeństwie.

Silniki hamujące przez podanie prądu stałego lub zmianę biegunowości są dopuszczalne tylko gdy przerwa w zasilaniu i spowodowane nim zwolnienie narzędzia nie stwarza szczególnego ryzyka lub gdy przewidziano inne środki przeciwdziałające temu ryzyku.

Normy będą musiały uwzględniać takie przypadki.

Q.17. Czy osłony stałe mogą być przymocowane na zawiasach a nie śrubami? (Załącznik I, punkt 1.4.2.1).

A.17. W zasadzie NIE, jako że Dyrektywa brzmi: „... brak elementów mocujących musi uniemożliwiać pozostawanie osłon na swoim miejscu”, tzn. że osłony nie mogą stanowić integralnej części samej maszyny. Jednak słowa te poprzedzone są zwrotem „jeżeli istnieje taka możliwość” i normy mogą określać wyjątki w oparciu o ten zwrot, ale muszą one być uzasadnione.

Q.18. W akapicie szóstym punktu 3.3.2 i w akapicie pierwszym punktu 3.3.4 Załącznika I zwrot „przemieszczanie się maszyn samobieżnych ...” dotyczy ruchu realizowanego za pomocą silnika.

A.18. Biorąc pod uwagę wszystkie wersje językowe nie ma wątpliwości, jako że – przykładowo – w wersjach francuskiej i niemieckiej użyto dwóch różnych słów:

- déplacement lub Verfahrbewegung;
- mouvement lub Bewegung.

Zatem ten wymóg wyraźnie odnosi się do ruchu maszyny a nie do ruchu narzędzia.

Q.19. Ostatni akapit punktu 3.3.4 Załącznika I nie powinien dotyczyć kosiarek do trawy.

A.19. Wymogi obowiązują tylko wtedy gdy istnieje ryzyko. Jest teraz projekt normy europejskiej który zdaje się dobrze rozstrzygać to zagadnienie.

Q.20. W punktach 1.4.2.1 i 1.4.2.2.B Załącznika I mowa jest o „użyciu narzędzi”. Czy Komitet może dokładniej to wyjaśnić?

A.20. Konieczność użycia narzędzia do otworzenia lub regulacji czyni tę czynność zamierzoną. Mamy tu do czynienia z czynnością odblokowywania gdzie operator wie co robi (użycie klucza do zamka jest w tym sensie równoważne użyciu narzędzia).

Q.21. Punkt 1.3.8.A Załącznika 1 stwierdza że osłony części przeniesienia napędu muszą być:

- przytwierdzone na stałe, spełniające wymogi ppkt. 1.4.1 i 1.4.2.1;
- lub ruchome, spełniające wymogi ppkt. 1.4.1 i 1.4.2.2.A.

Czy to oznacza, że każda część przeniesienia napędu musi być zabezpieczona osłoną, nawet jeśli mogłaby być zabezpieczona w inny sposób za pomocą urządzenia stosowanego ze względu na inne ryzyka? Przykładowo, czy można uważać, że urządzenie zabezpieczające stosowane w sposób o którym mowa w punkcie 1.3.8B chroni również części przeniesienia napędu?

A.21. Wymóg określony jest w pierwszych wierszach punktu 1.3.8. W podpunktach A i B zagadnienie rozwinięto bardziej. Podpunkt A ma zastosowanie gdy części przeniesienia napędu są wyodrębnione. Jeśli znajdują się blisko części ruchomych biorących udział w procesie i stosowany może być pojedyncza forma ochrony, zastosowanie ma podpunkt B pod warunkiem, że ogólny wymóg punktu 1.3.8 jest spełniony. Podpunkt A określa również prostsze rozwiązania niż podpunkt B.

Q.22. Punkt 3.3.3 Załącznika I nakazuje by awaryjne urządzenie hamujące miało całkowicie niezależne sterowanie. Niektóre pojazdy do robót publicznych mają jedno urządzenie sterujące urządzeniem głównym i awaryjnym.

A.22. Dopuszczalne jest by jedno urządzenie, np. pedał, uruchamiał główny obwód sterowania hamulcem oraz awaryjny obwód hamowania. Obwody sterowania muszą być niezależne i informacja o wszelkich awariach obwodu głównego muszą w tym przypadku być przekazywane operatorowi.

Q.23. W punkcie 2.3(d) Załącznika I w wersji niemieckiej Dyrektywy mowa jest o grubości wiórów, podczas gdy w innych wersjach mowa jest o głębokości skrawania. Sformułowanie niemieckie wydaje się być mniej dwuznaczne, mimo że odnosi się ono do przykładu, a nie do wymogu.

A.23. Komisja zgadza się z tą interpretacją. Przykład miał odnosić się do zmniejszenia grubości wiórów, a nie do zmniejszenia głębokości skrawania.

Q.24. Czy maszyny nie wymienione w Załączniku IV, ale stwarzające takie samo ryzyko, muszą być poddawane badaniu typu przez jednostkę notyfikowaną?

A.24. NIE. Wykaz zamieszczony w Załączniku IV ma charakter wyczerpujący, a nie wskaźnikowy. Jeśli producent ma wątpliwości co do własnej analizy ryzyka może zwrócić się do jednostki – notyfikowanej lub nie – o jej potwierdzenie. Dyrektywa nie określa żadnych obowiązków w tym zakresie.

Q.25. Jaką procedurę stosuje Komisja do aktualizacji wykaz w Załączniku IV?

A.25. Załącznik IV jest częścią Dyrektywy. Jedynie Rada może go zmienić. Komisja może przedstawić Radzie propozycje, które mogą być oparte na propozycjach Państw Członkowskich. Muszą one być odpowiednio uzasadnione, na przykład statystyką wypadków.

Q.26. Czy Artykuł 2(1) oznacza, że władze krajowe mogą wpływać na oddawanie do użytku maszyn dla użytkowników nieprofesjonalnych? Czy „właściwe środki” o których mowa mogą być podjęte na etapie produkcji?

A.26. Dyrektywa nie różnicuje między maszynami do zastosowań profesjonalnych i nieprofesjonalnych. Wszystkie maszyny muszą spełniać wymogi Dyrektywy niezależnie od tego kto ma być ostatecznym użytkownikiem. Państwa Członkowskie mają podejmować „właściwe środki” w odniesieniu do wprowadzania maszyn do obrotu i oddawaniu ich do użytku. Nie mogą powziąć żadnych czynności bezpośrednich w czasie procesu produkcyjnego.

Q.27. Czy producent może oznaczyć swoje maszyny „wyprodukowano w Europie”?

A.27. Nie ma w Dyrektywie nic co mogłoby mu tego zabronić.

Ale też nic nie ma w prawie Wspólnoty co zabraniałoby Państwom Członkowskim ograniczyć używania tego zwrotu.

Q.30. Czy oznakowanie CE może zostać zamieszczone jeśli w czasie okresu przejściowego maszyny są produkowane zgodnie ze starymi przepisami krajowymi?

A.30. NIE.

Q.31. Czy wystarczy umieścić oznakowanie CE na opakowaniu maszyny lub na dokumentach towarzyszących?

A.31. NIE. Oznakowanie CE musi być umieszczone na samej maszynie. Tylko w przypadku pewnych akcesoriów do podnoszenia Dyrektywa dopuszcza umieszczanie oznakowania na opakowaniu jeśli umieszczenie bezpośrednie jest trudne lub niemożliwe.

Q.32. Co musi zawierać instrukcja?

A.32. Wymóg 1.7.4 Załącznika I Dyrektywy jest precyzyjny. Trudno podać dokładniejsze wskazówki ogólne.

Q.33. Wnioskujemy, że choć liny - czy to stosowane jako część maszyny czy nie – podlegają zakresowi Dyrektywy, punkt 4.3.1 Załącznika nie wymaga oznakowań CE gdy lina wprowadzana jest do obrotu bez akcesoriów i zakończeń.

A.33. W odniesieniu do handlu i swobodnego przepływu lin należy rozróżnić następujące przypadki:

- Lina dostarczona jest w celu wbudowania w maszynę albo do wykonania zawiesia. W takim przypadku często dostarczana jest na bębnach. O takim przypadku mowa jest w punkcie 4.3.1. Oznakowanie CE nie jest wymagane.

- Lina dostarczona stanowi część zespołu takiego jak wyciąg lub zawiesie. To jest przypadek o którym mowa jest w punkcie 4.3.2. i zespół musi mieć oznakowanie CE.

Q.34. Grupa robocza TC 188/WG 3 „taśmy przenośnikowe” spytała czy przenośniki są objęte przez Dyrektywę i czy muszą być uwzględnione taśmy.

A.34. Z uwagi na definicję maszyny w Artykule 1(2) Dyrektywy, przenośniki są nią objęte.

Pytający dokonuje uzasadnionego porównania taśm ze ściernicami zakładanymi w szlifierkach. Ani ściernice ani taśmy nie podlegają zakresowi Dyrektywy, ale szlifierki i przenośniki taśmowe podlegają. Ich części składowe muszą być takie by urządzenia te spełniały zasadnicze wymagania.

Q.35. Czym jest maszyna do obróbki drewna z ręcznym podawaniem, zwłaszcza jeśli jest urządzenie podające?

A.35. Urządzenie podające uważane jest za automatyczne gdy spełnia następujące dwa kryteria:

- pobiera element wyjściowy z pobliskiego stosu i przenosi automatycznie do obrabiarki;
- zablokowane jest z obwodem sterowania maszyny w sposób uniemożliwiający pracę maszyny przy podawaniu pojedynczych elementów przez operatora gdy urządzenie podające jest niesprawne lub zostało celowo unieruchomione.

Wszystkie inne układy podawania uważa się za ręczne.

Q.36. Próby stateczności wymaganej w punkcie 4.1.2.1 Załącznika I nie można przeprowadzić na dużych maszynach ze względu na brak odpowiednich urządzeń testujących. Powyżej 15 ton próbę można zastąpić obliczeniami. Jeśli jednak to się przyjmie, musi to być zaakceptowane też dla mniejszych maszyn. Czy taki jest sens „podobnej próby”?

A.36. Nie. Termin „podobna próba” dodano na wypadek technicznej niemożności przeprowadzenia próby stateczności platformy bardzo dużych ciężarówek.

Zwykle zalecana wartość graniczna 15 ton oparta jest na nośności platform testowych; nie może to być wartość ustalona sztywnie: jeśli istnieją platformy umożliwiające wykonywanie prób na większych ciężarówkach, musi być wykonana próba, a nie obliczenia.

Q.37. Czy górnicze maszyny wyciągowe podlegają zakresowi Dyrektywy 89/392/EWG zmienionej przez Dyrektywę 91/368/EWG?

A.37. Druga poprawka do Dyrektywy w sprawie maszyn wyklucza górnicze maszyny wyciągowe.

Q.38. Gdy maszyny są importowane:

(a) kto musi podpisać deklarację zgodności?

(b) gdzie należy przechowywać dokumentację techniczną o której mowa w Załączniku VI?

A.38. Deklarację zgodności może podpisać jedynie producent lub jego upoważniony przedstawiciel ustanowiony we Wspólnocie. Możliwość opisana w Artykule 8(6) obejmuje szczególny przypadek wyjątkowy omówiony w innym miejscu.

Dyrektywa wymaga istnienia dokumentacji technicznej, ale nie określa gdzie ma ona być przechowywana.

Jest bardzo wiele przypadków w których trudno sobie wyobrazić, by dokumentacja przechowywana była gdziekolwiek indziej niż w zakładzie producenta, nawet jeśli ten zakład znajduje się poza Wspólnotą. Deklaracja zgodności musi być na tyle szczegółowa by bezpośrednio wskazywać, że maszyna spełnia wymagania Dyrektywy.

Q.39. Jak jest powiązanie (i pokrywanie się, jeśli takie istnieje) pomiędzy Dyrektywą 89/392/EWG a Dyrektywą 86/594/EWG w zakresie oznaczania sprzętu gospodarstwa domowego odnośnie hałasu.

A.39. Dyrektywa 86/594/EWG, która jest dyrektywą fakultatywną, nie wymaga podawania informacji o hałasie, ale – jeśli informacji takiej wymaga Państwo Członkowskie – Dyrektywa określa pewne warunki pomiaru hałasu (Artykuł 6).

Dyrektywa 89/392/EWG wymaga podania informacji o poziomie mocy akustycznej w przypadku gdy równoważne ciągłe ciśnienie dźwięku A na stanowisku pracy (w rozpatrywanym przypadku – tam gdzie zwykle znajdowałaby się osoba używająca sprzęt gospodarstwa domowego) przekracza 85 dB.

Zatem dla sprzętu gospodarstwa domowego o poziomie mocy akustycznej powyżej 85 dB (co zdarza się bardzo rzadko albo w ogóle) informacje o hałasie muszą być podane zgodnie z warunkami określonymi w Artykule 1(4) Dyrektywy 86/594/EWG (jeśli konkretna Dyrektywa obejmuje zasadniczy wymóg Dyrektywy 89/392/EWG, ta ostatnia dyrektywa nie ma już zastosowania do rozpatrywanego ryzyka).

Q.40. Pewne maszyny wymagają regularnej konserwacji i okresowej wymiany zużytych części dla zachowania wysokiego poziomu bezpieczeństwa.

Niektórzy operatorzy korzystają z usług małych firm, nie zawsze powiązanych z producentem, które wymieniają zużyte elementy na części podobne, ale nie identyczne, do zalecanych przez producenta w instrukcji.

W przypadku uszkodzenia, w jakim stopniu odpowiedzialny jest producent?

A.40. Wszelkie uszkodzenia spowodowane przez wadliwe elementy zamontowane podczas czynności konserwacyjnych należy rozpatrywać nie w świetle Dyrektywy 89/392/EWG, ale w świetle Dyrektywy 85/374/EWG w sprawie odpowiedzialności za produkty wadliwe.

Q.41. Czy automaty sprzedające wydające resztę są uważane za maszyny?

A.41. Jeśli mają źródło zasilania inne niż ręczna obsługa, to pasują do definicji podanej w Dyrektywie i stwarzają pewne ryzyka opisane w Załączniku I. Stanowią zatem maszyny.

Q.42. Jeśli producent postępuje zgodnie z procedurą o której mowa w pierwszym akapicie Artykułu 8(2)(c), to jednostka notyfikowana musi potwierdzić odbiór dokumentacji którą przesłał producent.

Czy musi również sprawdzić kompletność dokumentacji?

A.42. Jednostka nie musi podejmować żadnych czynności: jej odpowiedzialność ograniczona jest do przechowywania otrzymanej dokumentacji; nie ma zatem obowiązku sprawdzania zawartości dokumentacji.

Q.43. Czy maszyny do formowania tworzyw sztucznych w których w formie zachodzi reakcja, określane czasem jako wtryskarki reakcyjne (RIM), obejmuje punkt 10 Załącznika IV?

A.43. Maszyn do formowania tworzyw sztucznych w których w formie zachodzi reakcja, określanych czasem jako wtryskarki RIM, nie obejmuje punkt 10 Załącznika IV.

Wykaz zamieszczony w Załączniku IV należy rozumieć w sensie ścieśniającym: dotyczy zatem tylko maszyn do formowania wtryskowego lub tłocznego tworzyw sztucznych.

Q.44. Interpretujemy zwrot w punkcie 4.2.4 „przydatność do pracy zgodnie z przeznaczeniem” w następujący sposób:

- każdy prototyp poddawany jest próbie statycznej przy współczynniku 1,5;
- jeden lub kilka próbek poddaje się próbie dynamicznej przy współczynniku 1,1;
- jeśli po wykonaniu tych prób nie stwierdzi się trwałych odkształceń albo widocznych wad, to producent może zaświadczyć że urządzenie spełnia wymagania punktu 4.1.2.3 i 4.2.4.

A.44. W pytaniu pomieszczone są dwa wymagania.

Punkt 4.1.2.3 dotyczy wytrzymałości mechanicznej i powołuje się na próby którym maszyny są poddawane w czasie użytkowania, a w szczególności w czasie prób o których mowa w punkcie 4.2.4, tak by projektant mógł je uwzględnić w swoich obliczeniach.

Z kolei punkt 4.2.4 dotyczy maszyn używanych w operacjach podnoszenia:

przed wprowadzeniem do obrotu lub pierwszym uruchomieniem, każda maszyna musi przejść odpowiednie próby statyczne i dynamiczne które pokażą producentowi że została ona właściwie wykonana, tak że może wystawić świadectwo.

Jak zaznaczono w Dyrektywie, wartości cytowane w pytaniu podano jako wskazówkę („jako zasadę ogólną”) i producent może wybrać inne wartości, albo dlatego że normy zharmonizowane dotyczącego jego maszyny podają inne wartości (czy wyższe czy niższe), albo dlatego że wykazał, że równoważny poziom bezpieczeństwa osiągnięto przy zastosowaniu innych wartości, ewentualnie wraz z innymi środkami.

Próby przeprowadzone na prototypie są przydatne do spełnienia wymagania punktu 4.1.2.3, ale nie są wystarczające dla spełnienia wymagań punktu 4.2.4.

Q.45. Czy punkt 9 Załącznika IV obejmuje nożyce gilotynowe i dziurkarki?

A.45. Nożyce gilotynowe i dziurkarki nie są objęte przez Załącznik IV.

W punkcie 9 wspomina się o „prasach” i podaje, że obejmują one prasy krawędziowe. Gdyby ustawodawca chciał uwzględnić nożyce gilotynowe i dziurkarki to by je również wymienił.

Q.46. Czy wymaganie punktu 1.5.10 dotyczy także promieniowania jonizującego (albo czy promieniowanie jonizujące nie jest objęte Dyrektywą, w którym to przypadku wymaganie punktu 1.5.10 nie ma zastosowania)?

A.46. Artykuł 1(3) Dyrektywy wyklucza „źródła promieniowania stanowiące część maszyny”, ale nie maszyny które wykorzystują źródła promieniowania; takie maszyny muszą spełniać wymagania punktu

1.5.10 i być tak zaprojektowane, by chroniły narażone osoby i konstrukcje przed ryzykiem w czasie obsługi, regulacji i konserwacji i gdy nie są użytkowane.

Q.47. Czy w przypadku produkcji masowej każda deklaracja zgodności musi być podpisana ręcznie?

A.47. Dyrektywa nie wymaga podpisu ręcznego, ale stanowi tylko, że deklaracja zgodności musi być podpisana przez osobę upoważnioną do podpisania w imieniu producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela ustanowionego we Wspólnocie.

Deklaracja zgodności jest bardzo ważnym dokumentem ponieważ jej podpisanie przez producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela ustanowionego we Wspólnocie oznacza przyjęcie odpowiedzialności za maszynę.

Jest zatem w jego interesie by deklaracja nie była łatwa do reprodukcji. Korzystanie z fotokopii nie jest zalecane, jako że to producent musi wykazać, że popełniono oszustwo, a jeśli sam używa fotokopii, staje się to w zasadzie niemożliwe.

Q 48. W ostatnim akapicie punktu 1.7.3 Załącznika I jest stwierdzenie, że „informacja taka musi zostać naniesiona” na wyposażenie wymienne o którym mowa w Artykule 1(2).

Czy to dotyczy poprzedniego akapitu, tj. tylko wskazania masy, czy pełnego oznakowania?

A 48. Artykuł 1(2) łączy wyposażenie wymienne z maszyną. Musi ono zatem spełniać wszystkie wymagania Dyrektywy, w szczególności włącznie z całością wymogów punktu 1.7.3 Załącznika I.

Q 49. Czy maszyny z naniesionym oznakowaniem CE muszą być zdadne do użytkowania we wszystkich warunkach klimatycznych występujących w Europie (skrajnie zimno na północy i skrajnie ciepło na południu) i czy jest to zawsze możliwe?

A 49. Producent musi dokładnie określić warunki użytkowania maszyny w instrukcji (warunki te uwzględnia przy projektowaniu, obliczeniach i doborze materiałów). Może odpowiednio do tego wykluczyć pewne warunki klimatyczne lub wskazać warunki klimatyczne które uwzględnił; przykładowo – nie ma potrzeby instalowania silnego ogrzewania w kabinie maszyny samojazdnej przewidzianej do pracy w Europie południowej, ale musi to być podane w dokumentach dołączonych do maszyny.

Użytkownik jest odpowiedzialny za wybór maszyny odpowiedniej do użytkowania w warunkach miejscowych (Dyrektywa 89/655/EWG).

Q.50. Czy zawór bezpieczeństwa jest niezbędny by spełnić wymagania 5. akapitu punktu 1.3.2?

A.50. Ryzyka ujęte w wymaganiach punktu 1.3.2 są jasno określone: ryzyka związane z samym przewodem elastycznym, uderzeniem zerwanym węzłem, strumieniem cieczy pod ciśnieniem itp. Obecność zaworu nie jest jedynym sposobem spełnienia tego wymogu i nie może być zatem wymagana. Ewentualne środki alternatywne mogą obejmować osłony zabezpieczające przed materialnymi skutkami zerwania węzła lub uderzenia osób strumieniem cieczy.

Jednak wymóg punktu 3.4.1 nakłada obowiązek instalowania zaworu zwrotnego na podnośniku, ale tylko jeśli spadek ciśnienia spowodowany pęknięciem przewodu może spowodować niebezpieczne przesunięcie maszyny, podczas gdy ryzyko o którym mowa w punkcie 1.3.2 zawsze występuje.

Q.51. Czy konieczne jest umieszczanie oznakowania CE na sprzęcie elektrycznym?

A.51. Jeśli wyrób podlega zakresowi Dyrektywy 73/23/EWG, to stosowanie oznakowania CE jest możliwe od 1. stycznia 1995 roku i obowiązkowe od 1. stycznia 1997 roku.

Jeśli wyrób jest maszyną w rozumieniu Dyrektywy 89/392/EWG i ma zasilanie elektryczne, to musi spełniać wymagania Dyrektywy w sprawie maszyn i musi mieć naniesione oznakowanie CE, chyba że jest elementem o którym mowa w Artykule 4(2) który ma być wbudowany w bardziej złożoną maszynę.

Q.52. Czy instrukcje dotyczące instalowania, montażu i demontażu być opuszczone i zastąpione wskazówką stwierdzającą, że czynności te musi przeprowadzić producent?

A.52. W odpowiedzi trzeba wprowadzić odpowiednie rozróżnienia.

W każdym przypadku ryzyka związane z demontażem i sposoby ich zmniejszenia muszą być opisane w dokumentach dołączonych do maszyny. Demontaż może nie okazać się konieczny do czasu gdy wszelkie związki między producentem a użytkownikiem dawno już wygasły.

Jeśli chodzi o instalowanie, włącznie z montażem i uruchomieniem, jeśli może ono stanowić ryzyko dla osób nie wyspecjalizowanych lub wymagać specjalnej wiedzy którą posiada producent, dopuszczalne jest nie podanie szczegółów w instrukcji, pod warunkiem, że jasno stwierdzi się, że to producent przejmuje odpowiedzialność. Instrukcja musi jednak zawierać wszystkie informacje potrzebne klientowi do wszelkich czynności które musi on wykonać przed przybyciem ekipy producenta. Instrukcje takie nie mogą być tylko przekazywane ustnie między takimi ekipami a przyszłymi użytkownikami.

Q.53. Czy Dyrektywa w sprawie maszyn dotyczy maszyn używanych? Jaka jest sytuacja w zakresie maszyn używanych sprowadzanych z kraju EFTA po powstaniu Europejskiego Obszaru Gospodarczego?

A.53. Dyrektywa 89/392/EWG ma zastosowanie tylko gdy wyrób jest po raz pierwszy wprowadzany do obrotu lub do użytku w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG). Dotyczy zatem maszyn używanych pochodzących z krajów spoza EOG.

Jako że Dyrektywy 89/392/EWG i 89/655/EWG, które obejmują kwestię maszyn używanych, mają zastosowanie we wszystkich państwach sygnatariuszach Umowy EOG, pochodzenie takich maszyn z EOG nie ma wpływu na ich traktowanie.

NB: Szwajcaria, będąca członkiem EFTA, nie jest stroną układu EOG i w związku z tym maszyny używane pochodzące ze Szwajcarii uważa się za pochodzące spoza EOG.

Q.54. Jeśli producent osobno dostarcza konstrukcję ROPS lub FOPS na której ma być zamontowana maszyna, nie należy jej traktować jak element składowy o którym mowa w Załączniku IV, ale jak część zapasową.

A.54. Jest tu szereg możliwości, w szczególności:

1. Jeśli producent sprzedaje maszynę z zamontowaną konstrukcją ROPS i/lub FOPS, powinno to być zaznaczone w opisie maszyny (i w deklaracji zgodności). Konstrukcja nie jest traktowana w odłączeniu od maszyny i nie podlega osobnej procedurze certyfikacji.

2. Jeśli maszyna dostarczana jest bez konstrukcji ROPS/FOPS, a konstrukcja taka dostarczana jest osobno, nawet jeśli przez producenta podstawowej maszyny, to konstrukcja ta stanowi „element zabezpieczający wprowadzany do obrotu osobno” o którym mowa w Dyrektywie 93/44/EWG (2. Dyrektywa modyfikująca Dyrektywę 89/392/EWG). Musi zatem być zgodna z Dyrektywą i – jako że jest wymieniona w

Załączniku IV – musi albo spełniać odpowiednią normę zharmonizowaną albo zostać zgłoszona do badania typu WE i musi być do niej dołączona deklaracja zgodności WE i musi mieć tabliczkę producenta **bez oznakowania CE**.

Q.55. Czy Dyrektywa zawiera wymogi odnoszące się do ochrony środowiska (hałas, drgania, pary, pył itd.)?

A.55. Zasadnicze wymagania Dyrektywy nie zostały ustalone z myślą o ochronie środowiska przed uciążliwościami wywoływanymi przez używanie maszyny.

Jednak Dyrektywa wymaga od projektanta, tam gdzie to odpowiednie, by ograniczać zjawiska o których mowa w pytaniu, bez określania wartości granicznych (punkty 1.5.8, 1.5.9, 1.7.4 (f) i 3.6.3 Załącznika I odnoszące się do hałasu i drgań).

Punkt 1.5.13 Załącznika I odnosi się do zawartości pyłów, gazów itd. z myślą o ochronie użytkownika maszyny, ale nie odnosi się do ich oddziaływania na środowisko.

Q.56. Właściciele znaków handlowych to firmy które kupują wyroby od producenta, umieszczają na nich własną nazwę i sprzedają jako wyroby własne. Niektórzy producenci elementów, zwani oryginalnymi producentami wyposażenia (OEM), wytwarzają zasadnicze elementy składowe, ale nie umieszczają na swoich wyrobach własnej nazwy ze względów kontraktowych.

To nie spełnia wymogu punktu 1.7.3.

Dyrektywa w sprawie maszyn wymaga by nazwa producenta była wskazana.

Czy nie może być zaakceptowana nazwa właściciela znaku handlowego, pod warunkiem że bierze on całą odpowiedzialność za spełnienie wymagań Dyrektywy?

W przeciwnym razie ci handlowcy byłiby w gorszej sytuacji.

Tak jest często w przypadku maszyn które są wbudowywane w pewnego rodzaju instalację.

A.56. Dyrektywa wymaga by nazwa i adres producenta były zaznaczone na maszynie która jest kompletna i gotowa do użytku.

Tak więc dla OEM nie ma problemu: podana musi być nazwa strony która przeprowadziła procedury certyfikacyjne (producenta maszyny lub złożonego zespołu).

Dyrektywa nie podaje dalszych uwarunkowań.

Właściciele znaków handlowych obejmujących kompletne maszyny muszą brać pełną odpowiedzialność za wszystkie zobowiązania nakładane przez Dyrektywę na producenta: w szczególności muszą oni sporządzić i podpisać deklarację zgodności WE, umieścić oznakowanie CE, sporządzić instrukcję i posiadać dokumentację techniczną o której mowa w Załączniku V. Procedura wymaga by rzeczywisty producent dostarczył właścicielowi znaku handlowego wszystkie informacje potrzebne w dokumentacji technicznej.

Q.57. Dyrektywa 91/368/EWG wymaga by kultywatory rotacyjne i brony mechaniczne przechodziły odpowiednie próby w zakresie typów.

(1) Jakiego dokładnie rodzaju są to maszyny i jakie są skutki faktu, że są one wymienione osobno?

(2) Czy ujęte są również pługi ciągnione?

A.57. Maszyny ujęte w pytaniu to maszyny montowane na ciągnikach (niewielka liczba jest ciągniona):

kultywatory obrotowe mają narzędzia do kultywacji które obracają się w płaszczyźnie pionowej (oś narzędzia jest pozioma); brony mechaniczne mają narzędzia które obracają się w płaszczyźnie poziomej (oś jest pionowa).

Ustawodawca długo i szczegółowo rozważał czy ująć te dwie maszyny wymienione w pytaniu w wykazie w Załączniku IV. Ostateczny kompromis polegał na nie ujęciu ich w Załączniku IV i wymienieniu ich w Załączniku I. Fakt ich wymienienia z nazwy oznacza, że muszą być poddane próbie zgodnie z 3. zasadniczym wymogiem bezpieczeństwa.

Maszyny zamontowane na ciągniku nie są ujęte, niezależnie od uwag powyższego akapitu.

Q.58. Stabilizatory to urządzenia na których podwieszone jest wyposażenie robocze. Wysokość wyposażenia może być regulowana.

Czy podlegają one Dyrektywie w sprawie maszyn?

A.58. Stabilizatory podlegają Dyrektywie albo z tego względu, że są maszynami (jeśli mają części ruchome) albo że stanowią osprzęt nośny zdefiniowany w punkcie 4.1.1 (a) Załącznika I (jeśli nie mają części ruchomych).

Q 59. W artykule 5 stwierdza się, że w razie braku norm zharmonizowanych Państwa Członkowskie mogą zwrócić uwagę zainteresowanych stron na krajowe normy techniczne i specyfikacje.

Czy „zwrócić uwagę” oznacza, że istnieje obowiązek opublikowania w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich odsyłaczy do tych norm technicznych i specyfikacji?

A 59. NIE.

Normy te nie mają wpływu na stosowanie Dyrektywy. Mogą jedynie pomóc producentowi w jego poszukiwaniach rozwiązań. Ich odsyłacze nie stanowią istotnych danych w rozumieniu Artykułu 12.

Q.60. Producenta sprężarki poproszono o wymianę silnika elektrycznego w nowej sprężarce na turbinę. Czy jest on zobowiązany do sporządzenia nowej dokumentacji technicznej?

A.60. Jest to tu sprawa nowej maszyny. Producent musi przynajmniej przeprowadzić nową analizę ryzyka związanego z montażem i zapisać jej wyniki w oryginalnej dokumentacji technicznej. Jeśli w wyniku analizy stwierdzi się, że występują nowe ryzyka w związku ze zmianą silnika, do oryginalnej dokumentacji technicznej muszą być dodane rozwiązania zaistniałej sytuacji. Producent musi również uzupełnić lub zmienić instrukcję dostarczoną z maszyną by uwzględnić nową konfigurację.

Podobnie i deklaracja zgodności musi być uzupełniona i przetworzona by odpowiadała nowej maszynie.

Q.61. Czy konieczne jest umieszczanie oznakowania CE na elementach maszyn?

A.61. Dyrektywa jest jasna w tym zakresie: dotyczy ona tylko kompletnych maszyn i w związku z tym poszczególne elementy maszyny nie powinny mieć oznakowania CE.

Jednak niektóre elementy, które objęte są Dyrektywą szczegółową wymagającą oznakowania CE – tak jest, w szczególności, w przypadku prostych zbiorników ciśnieniowych (Dyrektywa 87/404/EWG) i urządzeń gazowych (Dyrektywa 90/396/EWG) – mogą być montowane na maszynie.

W takich przypadkach producenci zobowiązani są stosować się do wymogów odpowiednich Dyrektyw i odpowiednio znakować wyroby. Producent maszyny wskazuje w instrukcji jakie znaki zostały umieszczone zgodnie z innymi Dyrektywami i ewentualnymi innymi zobowiązaniami (takimi jak obowiązkowe okresowe próby, badania lub wymiany).

Osprzęt wymienny zdefiniowany w trzecim podakapicie Artykułu 1(2) jest również uważany za maszynę i w związku z tym musi być zgodny z Dyrektywą, włącznie z przepisami dotyczącymi oznakowania CE i deklaracji zgodności WE.

Na elementach zabezpieczających wprowadzanych do obrotu osobno, zdefiniowanych w Artykule 1 Dyrektywy w sprawie maszyn (poprawka wprowadzona Dyrektywą 93/44/EWG) nie umieszcza się oznakowania CE zgodnie z Dyrektywą w sprawie maszyn, ale musi im towarzyszyć deklaracja zgodności WE (Artykuł 8(1)).

Q.62. Czy uzasadnione jest by norma europejska określająca metodę pomiaru poziomu hałasu wytwarzanego przez maszynę przewidywała arbitralną nadwyżkę kilku dB w stosunku do zmierzonej wartości – oczywiście w celu uwzględnienia marginesu niepewności?

A.62. W punkcie 1.7.4 (f) Załącznika I stwierdza się, że:

„instrukcja musi zawierać następujące informacje dotyczące hałasu emitowanego przez maszynę, **z podaniem wartości rzeczywistych albo wartości określonych w wyniku pomiarów dokonanych na identycznych maszynach**”.

Producent musi w instrukcji podać poziom hałasu rzeczywiście zmierzonego podając niepewność (plus i minus) zastosowanej metody pomiaru. Wartość podana w instrukcji musi być taka sama jak w dokumentacji technicznej. Często dokumentacja techniczna nie zawiera nic więcej poza kopią raportu z pomiaru z podaniem rzeczywistej wartości zapisanej w czasie próby.

Tak się składa, że norma – nawet zharmonizowana – nie jest obowiązkowa i wprowadzenie „nadwyżki” dla uwzględnienia marginesu niepewności jest sprawą producenta.

Treść normy europejskiej stworzonej by pomóc producentowi może zawierać odniesienia do niepewności, powtarzalności, odtwarzalności pomiaru itd., których wartości są nieodłączną cechą czynności pomiaru.

Jedynym celem wartości o których mowa w punkcie 1.7.4 (f) Załącznika I jest umożliwienie nabywcy wybranie najcichszej maszyny mając na względzie inne charakterystyki lub ograniczenia jego instalacji; w istocie z tego względu wartości te muszą być zamieszczone w całej dokumentacji handlowej opisującej maszynę (punkt 1.7.4 (d) Załącznika I).

Q.63. Dokumentacja techniczna musi być przedstawiona w dwóch częściach:

- części ogólnej zawierającej wszystkie dane niezbędne właściwym władzom do stwierdzenia zgodności z Dyrektywą,
- części bardziej szczegółowej z dokładnymi danymi, takimi jak obliczenia, raporty z prób nieobowiązkowych, świadectwa pochodzenia pewnych elementów lub materiałów itd. Ta część nie musi być napisana w języku Wspólnoty.

A.63. Dyrektywa nie wymaga by dokumentacja techniczna składała się z dwóch części. Nieporozumienie prawdopodobnie bierze się z ogólnego vademecum na temat nowego podejścia, które zostało jednak sporządzone w celu ułatwienia stosowania Dyrektyw które nie są jednoznaczne w jednym lub kilku miejscach, ale z taką sytuacją nie mamy do czynienia w przypadku Dyrektywy w sprawie maszyn, w każdym razie jeśli chodzi o dokumentację techniczną.

Aktualne stanowisko Komisji jest następujące:

- Załącznik II Dyrektywy określa co musi zawierać deklaracja zgodności. Deklaracja musi umożliwić właściwym władzom uzyskać uzasadnione przekonanie, że maszyny spełniają wymogi. Musi być napisana w tym samym języku co oryginalna instrukcja (od czasu wejścia w życie Umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w języku jednego z państw sygnatariuszy).

Jednak gdy maszyna jest wprowadzana do użytku, użytkownik musi posiadać tłumaczenie instrukcji na swój język.

- Dokumentację techniczną dostarcza się tylko na uzasadnione żądanie. Z tego wynika, że producent zobowiązany jest do dostarczenia tylko części istotnych dla takiego żądania. W Załączniku V stwierdza się, że dokumentacja ta musi być dostarczona w jednym z języków Wspólnoty (od czasu wejścia w życie Umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w języku jednego z państw sygnatariuszy).

Q.64. Jaka jest opinia Komitetu w sprawie poziomu wymogów bezpieczeństwa i higieny określonego w Dyrektywie w sprawie maszyn w zakresie generatorów napędzanych przez wiatr?

A.64. Gdy Dyrektywa w sprawie maszyn była sporządzana wszyscy zaangażowani żądali by poziom niezbędnych wymagań w zakresie bezpieczeństwa i higieny był wysoki i stwierdzili, że cel ten został osiągnięty. Rada uznała również, że Dyrektywa stosuje się do generatorów napędzanych przez wiatr.

Q.65. Czy silniki spalinowe i turbiny stosowane do wytwarzania energii mechanicznej z paliw ciekłych lub gazowych uznaje się za maszyny?

A.65. Należy rozróżnić:

(1) Silniki dostarczane z przeznaczeniem do połączenia z innym elementem (sprężarką, generatorem energii elektrycznej, śrubą napędową statku lub śmigłem samolotu itp.) w celu pełnienia funkcji takiej jak wytwarzanie sprężonego powietrza, wytwarzanie energii elektrycznej, napędzanie statku lub samolotu (silnik trwale zamontowany w maszynie).

Te silniki traktuje się tak jak maszyny w rozumieniu Artykułu 4(2). Nie muszą mieć naniesionych oznaczeń CE, ale dla umożliwienia swobodnego przepływu musi być do nich dołączona deklaracja producenta zgodna z modelem przedstawionym w Załączniku II.B.

Kompletna maszyna musi mieć oznakowanie CE i muszą być do niej dołączone dokumenty wymagane przez producenta zespołu.

(2) Silniki gotowe do użytku w chwili wprowadzenia do obrotu i nabywane przez użytkownika końcowego, takie jak silniki przyczepne do łodzi. Obejmuje je Dyrektywa i muszą one mieć oznakowanie CE i musi być do nich dołączona deklaracja zgodności.

Q.66. W Załączniku II.A stwierdza się, że deklaracja zgodności musi zawierać opis maszyny i wszystkie odpowiednie przepisy które maszyna spełnia. Czy konieczne jest:

(a) podanie numeru seryjnego maszyny,

(b) podanie pełnego wykazu Dyrektyw które konstrukcja maszyny spełnia?

A.66. (a) Procedury certyfikacji należy przestrzegać dla **każdej** maszyny (Artykuł 8(1)); informacje podane na tabliczce znamionowej (punkt 1.7.3 Załącznika I) muszą być w całości powtórzone w deklaracji zgodności. Nie może być żadnych wątpliwości co do związku między deklaracją zgodności a daną maszyną; w przypadku produkcji masowej w deklaracji można przykładowo podać zakres numerów seryjnych od X do Y. Seria musi być wyprodukowana w ciągu jednego roku kalendarzowego tak by data produkcji wymagana przez Dyrektywę odpowiadała dacie produkcji serii. (Jeśli wyprodukowana jest jedna maszyna, do jej identyfikacji służy opis maszyny wymagany przez Załącznik II.A.)

(b) Bezwzględnie konieczne jest by deklaracja zgodności zawierała pełny wykaz Dyrektyw które spełnia konstrukcja maszyny.

- w okresie przejściowym oznacza to wybór producenta (pomiędzy nową Dyrektywą a starymi przepisami krajowymi),

- po zakończeniu okresów przejściowych istotna jest wiedza o tym, że producent rzeczywiście stosuje się do wszystkich odpowiednich przepisów Wspólnoty.

Należy podawać numery Dyrektyw opublikowane w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich, a nie dane o przepisach krajowych stanowiących transpozycję tych Dyrektyw (Dyrektywa 93/68/EWG w sprawie oznakowania CE).

Niektórzy uważają, że „odpowiednie postanowienia” deklaracji zgodności (Załącznik II) oznaczają zasadnicze wymagania które spełnia maszyna.

Choć pożyteczne jest wzmiankowanie ich w deklaracji zgodności, żaden taki wykaz nie jest wymagany przez Dyrektywę.

Q.67. Jaka jest sytuacja w zakresie: pistoletów do gwoździ i pistoletów do oszłamiania oraz amunicji do nich?

A.67. Po pierwsze, problem amunicji:

Dyrektywa 93/15/EWG w sprawie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego zajmuje się szczegółowo amunicją do pistoletów do gwoździ.

Artykuł 10 Dyrektywy wskazuje na obowiązek „poddania kontroli zgodnie z Konwencją z dnia 1 lipca 1969 r. o wzajemnym uznawaniu oznakowania broni krótkiej”.

Dyrektywa ta weszła w życie 1. stycznia 1995 roku z okresem przejściowym 8 lat (do 31. grudnia 2002 roku).

Jeśli chodzi o same pistolety, sytuacja jest bardziej złożona:

Pierwsza poprawka (Dyrektywa 91/368) wyłączyła je spod Dyrektywy w sprawie maszyn.

- 7 państw członkowskich (Belgia, Finlandia, Francja, Niemcy, Włochy, Hiszpania i Wielka Brytania) jest sygnatariuszami Konwencji;

- pozostałe państwa członkowskie mają przepisy krajowe.

W konsekwencji swobodny obrót takimi pistoletami może odbywać się pomiędzy sygnatariuszami Konwencji. W pozostałych państwach członkowskich aktualne przepisy krajowe nadal obowiązują. (Powołać można Artykuł 36 Traktatu WE jako że nie nastąpiła harmonizacja techniczna.)

Q.68. Jeśli producent zainstaluje maszynę na terenie należącym do potencjalnego klienta by ten mógł ją ocenić, ale maszyna nie została sprzedana i pozostaje własnością producenta, to czy musi mieć naniesione oznakowanie CE i czy musi spełniać inne wymogi ją dotyczące?

A.68. Jest to przypadek książkowy, ponieważ dopóki maszyna pozostaje pod kontrolą producenta i dopóki jej operatorami są pracownicy producenta, maszyna nie została wprowadzona do obrotu. O takim przypadku mowa jest w Artykule 2(3). Z chwilą gdy zadowolony klient przejmuje towar, maszyna musi spełniać wymagania Dyrektywy, mieć naniesione oznakowanie CE itd.

Producent musi dopilnować, by w pobliżu umieszczona była informacja, że maszyna nie jest zgodna z Dyrektywą (Artykuł 2(3)).

Jeśli producent dostarczył maszynę by klient dokonał jej oceny i maszyna jest obsługiwana przez pracowników przyszłego klienta, maszyna musi być uznana za wprowadzoną do obrotu (przekazana tymczasowo, ale mimo wszystko przekazana) i do użytku w rozumieniu Artykułu 2(1) i musi w pełni spełniać wymagania Dyrektywy.

Maszyny wytwarzane przez producenta na własny użytek podlegają Artykułowi 8(6) Dyrektywy w sprawie maszyn.

Q.69. Badanie hałasu wytwarzanego przez maszyny do szczotkowania.

Omawiane maszyny stosuje się do mycia ziemniaków i innych warzyw. Zwykle produkowane są zgodnie ze specyfikacjami użytkownika i stosowane są samodzielnie lub są wbudowane w linię produkcyjną.

Niemożliwy jest pomiar hałasu w zakładzie producenta ponieważ nie posiada on środków umożliwiających eksploatację maszyny (duża ilość wody, warzyw, pary itd.).

Jeśli maszyna stanowi część linii produkcyjnej to czy można ją uważać za element składowy w rozumieniu Artykułu 4(2) tak że wystarczy przeprowadzić tylko jeden ogólny pomiar hałasu na terenie użytkownika?

Jeśli maszyna używana jest samodzielnie powyższe rozwiązanie nie jest możliwe. Czy producent może pominąć pewne aspekty Dyrektywy i jeśli tak, to jak powinien postępować?

A.69. Odpowiadając najpierw na ostatnie pytanie – odpowiedź brzmi nie. Producent nie może certyfikować maszyny bez uwzględniania wszystkich zasadniczych wymagań i przepisów Dyrektywy.

Istnieją, oczywiście, przypadki gdzie maszyny są tak duże (rozbudowane instalacje formowania wtryskowego, maszyny papiernicze, walcownie itd.) że pomiarów nie można wykonać na terenie producenta. Mogą istnieć też maszyny mniejsze od wspomnianych w pytaniu, choć nie jest całkiem jasne dlaczego pomiarów nie można w tym przypadku wykonać.

Dyrektywa nie określa metody pomiaru jaką należy zastosować. Istnieje szereg znormalizowanych (ISO 3746) i nieznormalizowanych (intensymetria akustyczna) metod

pomiaru na miejscu które producent może zastosować podczas wprowadzania maszyny do użytku.

Jeśli producent zastosuje Artykuł 4 i uzna dostarczony towar za część bardziej złożonej maszyny, producent całego zespołu musi spełnić wymagania Dyrektywy (oznakowanie CE, deklaracja zgodności, instrukcja **zawierająca poziomy hałas**, dokumentacja techniczna itd.).

Q.70. Czy żurawie pływające są środkiem transportu czy maszyną?

A.70. Transportowanie towarów czy osób nie jest główną funkcją żurawi pływających.

Artykuł 1(3) nie wyklucza ich z zakresu Dyrektywy.

Stanowią zatem maszyny.

Q.71. Czy ścianki ciężarówek które można otwierać lub zamykać ręcznie, takie jak w ciężarówkach wykorzystywanych jako ruchome punkty sprzedaży, można uważać za maszyny?

A.71. Stanowią one akcesoria ciężarówki która jest wyłączona spod Dyrektywy. Jeśli są obsługiwane ręcznie to są wyłączone spod Dyrektywy (Artykuł 1(3)).

Q.72. Jak należy rozumieć wymóg punktu 1.7.4 (d)?

Czy to oznacza, że we wszystkich ulotkach handlowych i katalogach trzeba podawać poziom hałasu i – w przypadku maszyn trzymanyh w ręku – poziom drgań?

A.72. Dyrektywa nie wymaga podawania takich informacji w ulotkach handlowych i katalogach.

Jedyny warunek jest taki, że jeśli producent podaje takie informacje, to muszą one być identyczne z podanymi w dokumentacji technicznej dołączonej do maszyny.

Z drugiej strony w dokumentacji technicznej opisującej maszynę podane muszą być dane wymagane przez Dyrektywę o hałasie i – tam gdzie to stosowne – o drganiach.

Q.73. Jeśli spełniona jest norma typu C, czy nie ma potrzeby przeprowadzenia oceny o której mowa w trzecich ogłędzinach wstępnych?

A.73. Producent jest zawsze zobowiązany do oceny zagrożeń które związane są z jego maszyną.

Dla niektórych (lub wszystkich) z tych zagrożeń producent może wykorzystać normę C, jeśli taka istnieje. To upoważni go do przyjęcia, że dla zasadniczych wymagań wchodzących w grę istnieje zgodność z Dyrektywą i ułatwi sporządzenie dokumentacji technicznej.

Q.74. Punkt 3.6.3 (a) powinien być zmieniony. Zmierzone drgania nie zależą od producenta ale od sposobu kierowania operatora. Należy dodać „drgania mierzy się podczas przemieszczania się maszyny po w przybliżeniu płaskiej powierzchni”.

A 74. To uzupełnienie Dyrektywy jest niepotrzebne ponieważ producent „musi podać warunki pracy maszyny podczas pomiarów”, co oznacza, że ma swobodę wyboru tych warunków. Jeśli istnieje norma europejska, to ona określa warunki.

Q.75. Czy dynamometry rolkowe do motocykli, samochodów itd. podlegają zakresowi Dyrektywy?

A.75. Tak. Sprzęt ten składa się z szeregu części – z których niektóre poruszają się – połączonych razem dla konkretnego zastosowania. Choć nie ma własnego zasilania, uzyskuje energię z pojazdu który sprawdza i stanowi oczywiste ryzyko mechaniczne.

Q 76. 1. Co stanie się jeśli Dyrektywa nie zostanie w terminie transponowana na prawo krajowe?

2. Czy producent może umieścić oznakowanie CE na swoich maszynach jeśli Dyrektywa nie została transponowana do prawa państwa członkowskiego w którym ma siedzibę?

A 76. 1. Dyrektywa wchodzi w życie w terminie określonym przez Radę. Nakłada ona obowiązki na państwa członkowskie (w szczególności zmiany starych przepisów), ale jeśli państwo członkowskie nie transponowało Dyrektywy do prawa krajowego, to obowiązują stare przepisy o wprowadzaniu do obrotu w danym państwie.

Jednak wystarczy by Dyrektywa została przetransponowana w jednym państwie członkowskim by producent z siedzibą w innym państwie członkowskim lub za granicą mógł z niej korzystać.

Producent wprowadza wyrób do obrotu – nawet fikcyjnie – w państwie członkowskim które transponowało Dyrektywę, po czym wyrób może być swobodnie przeniesiony do dowolnego innego państwa członkowskiego. W tym przypadku producent ma prawo odmówić stosowania się do starych przepisów państwa członkowskiego które tych przepisów uchyliło.

2. Jeśli Dyrektywa obowiązuje i została transponowana do prawa krajowego w jednym lub kilku państwach członkowskich, producent postępujący zgodnie z odpowiedzią na poprzednie pytanie może umieścić oznakowanie CE na swoich maszynach.

Q 77. Urządzenia zabezpieczające.

Jest wiele różnych pytań dotyczących tego punktu.

Niektóre dotyczą definicji ogólnej, niektóre konkretnych urządzeń.

Oto krótkie omówienie.

A.77. 1. Podstawowe pojęcia

1.1. „Urządzenia zabezpieczające wprowadzane do obrotu oddzielnie” zostały ujęte w zakresie Dyrektywy głównie po to by użytkownicy maszyn którzy muszą poprawić bezpieczeństwo (Dyrektywa 89/655/EWG) i którzy są na ogół mniej kompetentni w zakresie doboru tych urządzeń od konstruktorów maszyn mogli uzyskać właściwe części.

To producent urządzenia - oprócz urządzeń wymienionych w Załączniku IV – deklaruje na podstawie definicji podanej w Dyrektywie, czy omawiana część stanowi część zabezpieczającą w rozumieniu Dyrektywy

(10. akapitu) i podaje informacje o jej funkcji.

1.2. „Wprowadzenie do obrotu” definiowane jest jako pierwsze udostępnienie wyrobu na rynku Wspólnoty, odpłatne lub nie, do dystrybucji i/lub stosowania na rynku Wspólnoty (przewodnik po nowym podejściu).

„Udostępnienie” obejmuje przekazanie wyrobu, tj. przeniesienie własności wyrobu lub fizyczne przeniesienie wyrobu od producenta (lub jego przedstawiciela) do:

- osoby zajmującej się dystrybucją na rynku

- albo użytkownika końcowego (prywatnego lub zawodowego).

1.3. Część zabezpieczająca musi stanowić kompletny zespół fizyczny który można zakupić gotowy do zamontowania w maszynie i który po zamontowaniu wypełniać będzie funkcję zabezpieczającą. Dyrektywa głosi ponadto, że awaria części zabezpieczającej „zagroza bezpieczeństwu lub zdrowiu narażonych osób”. Wiele części zabezpieczających („odpornych na uszkodzenia”) może ulec awarii nie stwarzając zagrożenia dla narażonych osób.

W związku z tym przepis ten należy interpretować jako „której awaria nie zagraża bezpiecznemu funkcjonowaniu maszyny”.

1.4 *Stwierdzenie w protokole obrad Rady z dnia 14. czerwca 1993 roku:* rozumie się, że Dyrektywa (93/44/EWG) nie przeszkadza w swobodnym przepływie – który jest już zapewniony przez Dyrektywę 89/392/EWG – maszyn zawierających części zabezpieczające.

1.5. CEN powołał grupę roboczą dla ustalenia co ma być znormalizowane. Ta grupa robocza proponuje by normy zajmowały się częściami wybranymi spośród tych, które spełniają jedynie bezpośrednią funkcję zabezpieczającą zgodnie z definicją podaną w punkcie 3.13.1 normy EN 292-1 by spełnione zostały zasadnicze wymogi określone w drugim akapicie punktu 1.1.2 (b) Załącznika I Dyrektywy.

Bezpośrednie funkcje zabezpieczające:

Te funkcje maszyny których wadliwość natychmiast zwiększa ryzyko urazu lub szkody na zdrowiu.

Są dwie kategorie bezpośrednich funkcji zabezpieczających:

*(a) **funkcje właściwe dla bezpieczeństwa**, które są bezpośrednimi funkcjami zabezpieczającymi zaprojektowanymi konkretnie w celu zapewnienia bezpieczeństwa.*

PRZYKŁADY:

- funkcja zabezpieczająca przed niezamierzonym/niespodziewanym uruchomieniem (blokada itp.),
- funkcja pojedynczego cyklu,
- funkcja sterowania dwuręcznego itp.

*(a) **funkcje związane z bezpieczeństwem**, które są bezpośrednimi funkcjami zabezpieczającymi innymi niż funkcje właściwe dla bezpieczeństwa.*

PRZYKŁADY:

- ręczne sterowanie niebezpiecznym mechanizmem podczas ustawiania przy wyłączonych urządzeniach zabezpieczających,
- kontrola prędkości lub temperatury utrzymująca maszynę w bezpiecznym zakresie eksploatacji.

Dodatkowym kryterium mogłoby być to, by część zabezpieczająca nie odgrywała roli w funkcjonowaniu maszyny. Niektórzy mieli zastrzeżenia do takiej interpretacji twierdząc, że niektóre części zabezpieczające odgrywają zarówno rolę funkcyjną jak i zabezpieczającą – na przykład rozdzielacze elektryczne sterujące sprzęgłami w prasach. Trudno sobie wyobrazić by to **użytkownik** sam montował takie urządzenie w swojej prasie bez pomocy z zewnątrz. Zastrzeżenie jest zatem w praktyce nieuzasadnione.

Grupa robocza przedstawiła następujące przykłady:

- osłony;
- osłony zablokowane;

- blokady;
- wyciągi par lub toksycznych pyłów zamontowane na maszynach;
- pokrywy dźwiękoszczelne;
- osłony zabezpieczające przed upadkiem do podnośników;
- czujniki obciążenia w urządzeniach do podnoszenia;
- awaryjne urządzenia zatrzymujące i/lub związane z nimi układy logiczne;
- zawory zwrotne w obwodach hydraulicznych;
- itp.

2. Konsekwencje

2.1 System zraszania w instalacji do obróbki powierzchni nie jest częścią zabezpieczającą.

Usunięcie systemu uniemożliwia działanie maszyny.

2.2 Poniżej podano przykłady części zabezpieczających:

- awaryjne urządzenia zatrzymujące;
- osłony o których mowa w punkcie 1.4 Załącznika I;
- urządzenia ochronne o których mowa w punkcie 1.4.3 Załącznika I;
- pasy bezpieczeństwa o których mowa w punkcie 3.2.2;
- urządzenia kontroli obciążenia o których mowa w punkcie 4.2.1.4;
- urządzenia czuwakowe o których mowa w punkcie 5.5;
- urządzenia zabezpieczające przed upadkiem o których mowa w punkcie 6.4.1;
- itp.

2.3 Sytuacja nie jest taka jednoznaczna w przypadku pewnych części nie zaprojektowanych konkretnie lub wyłącznie do spełniania funkcji zabezpieczających:

- zatrzaski drzwi lub pokryw;
- ograniczniki;
- urządzenia zapobiegające wykołaceniu o których mowa w punkcie 4.1.2.2;
- itp.

Producent części musi stwierdzić czy te części spełniają funkcje zabezpieczające czy nie.

2.4 Układy logiczne przeznaczone do spełniania funkcji zabezpieczającej inne niż urządzenia sterowania dwuręcznego (Załącznik IV) są częściami zabezpieczającymi jeśli wprowadzone są do obrotu oddzielnie, ale nie podlegają badaniu typu.

2.5 Lista w nawiasach w punkcie B.1 Załącznika IV nie jest wyczerpująca, są to raczej przykłady.

2.6 Lina dźwigowa nie jest częścią zabezpieczającą, jako że maszyna nie może funkcjonować bez liny.¹ Nie należy jednak zapominać, że liny dźwigowe podlegają wymogom punktów 4.1.2.4 i 4.3.1.

2.7 Gdy część zabezpieczająca z Załącznika IV dostarczona jest bezpośrednio użytkownikowi w celu wymiany identycznej części oryginalnej maszyny przez lub na polecenie producenta oryginalnej maszyny, to część ta nie musi być poddawana procedurom opisanym w Dyrektywie. Z drugiej strony jeśli maszynę dostarczono bez części zabezpieczającej lub z inną częścią zabezpieczającą i część ta jest dostarczona oddzielnie, to podlega ona Dyrektywie 93/44/EWG (drugiej poprawce Dyrektywy 89/392/EWG). Musi zatem być zgodna z Dyrektywą i – jeśli jest wymieniona w Załączniku IV – musi albo spełniać odpowiednią normę zharmonizowaną albo przejść badanie typu WE i musi być do niej dołączona deklaracja zgodności WE.

Q 78. Jakie to są „materiały podobne” do drewna i do mięsa o których mowa w Załączniku IV?

¹ W przeszłości personel Komisji wyrażał przeciwny pogląd.

A 78. W przypadku drewna wymóg zasadniczy punktu 2.3 Załącznika I jest jasny: „Materiały o fizycznych i technicznych właściwościach zbliżonych do drewna, takie jak korek, kość, utwardzona guma, utwardzone tworzywa sztuczne ...”.
Materiały podobne do mięsa obejmują ryby oraz żywność mrożoną i głęboko mrożoną.

Q 79. Czy frezarki pionowe powinny być ujęte w punkcie 7 Załącznika IV, tj. jako „frezarki z pionowym wrzecionem i posuwem ręcznym”?

A 79. Wykaz zamieszczony w Załączniku IV ma charakter wyczerpujący i nie podlega interpretacji. W konsekwencji frezarki pionowe, włącznie z frezarkami pionowymi z ręcznym przesuwem wzornika, nie są ujęte w Załączniku IV.

Q 80. Punkt 4 Załącznika IV dotyczy pilarek taśmowych. Istnieją pilarki z prostym brzeszczotem nie mające taśmy bez końca. Czy je też obejmuje punkt 4?

A 80. Wykaz zamieszczony w Załączniku IV musi być odbierany dosłownie. Pilarki taśmowe oznacza pilarki z taśmą bez końca.

Q 81. Jaki jest dokładny zakres punktu 15 Załącznika IV, tj. „podnośniki do obsługi pojazdów”?

A 81. „Podnośniki do obsługi pojazdów” oznacza maszyny stacjonarne przeznaczone do podnoszenia pojazdów dla ułatwienia wykonywania napraw lub konserwacji pod pojazdem.

Wyklucza się, między innymi:

- dźwigi samojezdne do ustawiania pojazdów na podniesionej, stałej platformie warsztatowej;
- windy parkingowe do samochodów;
- podnośniki;
- kołyski do pojazdów.

Q 82. W niektórych pistoletach do gwoździ wykorzystuje się siłę wytworzoną wskutek wybuchu mieszaniny powietrza i propanu zainicjowanego przez iskrę. Czy takie pistolety obejmuje Dyrektywa i – jeśli tak – która procedura certyfikacji?

A 82. Pistolety takie obejmuje Dyrektywa w sprawie maszyn i wymagają one samocertyfikacji przez producenta bez badania (moduł A).

Q 83. Czy wymagana jest dokumentacja techniczna dla osprzętu nośnego?

Poza tym wymóg punktu 4.4.1 może stwarzać poważne problemy techniczne. Na przykład w przypadku klamer instrukcja zgodna z normą musiałaby mieć sześć stron i – wliczając koszty administracyjne i druku – kosztowałaby więcej od samej klamry! Obecna praktyka polega na odsyłaniu do katalogu. Uważamy, że jeśli producent zawrze wszystkie instrukcje w katalogu lub w jakimkolwiek innym dokumencie dostarczonym użytkownikowi wraz z osprzętem, to wymóg zostaje spełniony.

A 83. Osprzęt nośny objęty jest przez Dyrektywę. W związku z tym producent musi posiadać dokumentację techniczną dotyczącą tego osprzętu (należy pamiętać, że do osprzętu stosuje się bardzo niewiele wymogów zasadniczych i że normalizacja w tym sektorze jest tak zaawansowana, że w większości przypadków wystarczy najprostsza forma dokumentacji).

Jeśli chodzi o instrukcję która musi być dołączona do każdej partii, to wydaje się przesadą twierdzenie że dopiero sześć stron spełniałoby wymogi punktu 4.4.1 w przypadku klamer. Ta norma nie jest obowiązkowa. Ponadto jedna strona kartki formatu A4 powinna wystarczyć do wskazania kategorii zastosowania klamry (i wszelkiej zgodności z innym osprzętem innej kategorii) oraz zamieszczenia instrukcji montażu, ochrony przed wpływami atmosferycznymi i okresowej kontroli. Dyrektywa nie ma nic przeciwko podaniu tych informacji w katalogu, jeśli jest to bardziej ekonomiczne, pod warunkiem że każdy użytkownik ma dostęp do katalogu w miejscu pracy, że katalog jest przetłumaczony i że nie ma ryzyka pomylenia różnych wyrobów w katalogu i używanego osprzętu.

Q 84. Maszyna wyprodukowana w jednym państwie członkowskim używana jest w innym państwie członkowskim. Miejscowe władze mają wątpliwości co do jej zgodności z pewnymi wymogami zasadniczymi.

Jednak czy zamiast natychmiastowego zakazu użytkowania maszyny mogą oni – zgodnie z Dyrektywą w sprawie maszyn – zażądać od producenta udostępnienia dokumentacji technicznej dotyczącej zasadniczych wymogów?

A 84. Ta opcja jest na pewno lepsza od natychmiastowego zastosowania klauzuli ochronnej.

Jednak państwo członkowskie musi wskazać uzasadnienie i wyrazić wątpliwości co do zgodności z jednym lub kilkoma jasno określonymi konkretnymi wymogami zasadniczymi (patrz Załącznik V, punkt 3, akapit 3).

Jeśli państwo członkowskie jest nadal nie zadowolone (np. nie otrzymuje odpowiedzi od producenta) to może wtedy zastosować klauzulę ochronną i powiadomić Komisję.

Q.85. Dyrektywa wskazuje, że statki pełnomorskie i pływające jednostki przybrzeżne wraz z wyposażeniem znajdującym się na ich pokładzie są wyłączone z zakresu Dyrektywy. Co z pływającymi statkami produkcyjnymi i innymi jednostkami pływającymi stosowanymi jako instalacje o stałym położeniu?

A.85. Dyrektywa w sprawie maszyn wyłącza statki i pływające jednostki przybrzeżne jako że je obejmują odpowiednie konwencje Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) na temat wymogów bezpieczeństwa. Dla pływających statków produkcyjnych kwestią jest określenie czy są one stałe (w tym przypadku Dyrektywa w sprawie maszyn ma zastosowanie) czy nie. Jako że jednostki te, gdy pracują, mogą być uważane za zajmujące stałe położenie i jako że przepisy IMO nie obejmują sprzętu wiertniczego i wydobywczego, sugeruje się by wyroby przeznaczone wyłącznie do operacji wiercenia i wydobywania i nie służące do żadnych funkcji związanych z normalnymi czynnościami okrętowymi były objęte zakresem Dyrektywy w sprawie maszyn.

Q.86. Statki pełnomorskie wraz z wyposażeniem znajdującym się na ich pokładzie są wyłączone z zakresu Dyrektywy. Co z płaskimi zawieszami tkanymi przeznaczonymi do załadunku i rozładunku statku?

A.86. Płaskie zawiesia tkane są wyrobami produkowanymi masowo przeznaczonymi do użytku ogólnego a nie tylko na statkach. Mogą one należeć do przedsiębiorstwa żeglugowego i przemieszczać się ze statkiem, ale nie mogą one być rozpatrywane w aspekcie bezpieczeństwa tak samo jak zawiesia przedsiębiorstwa przeładunkowego. Jednorazowe zawiesia mocowane wokół ładunku w punkcie załadunku i pozostające na ładunku do punktu przeznaczenia stanowią część przesyłki i środek pomocniczy do podnoszenia nie ograniczonego do samej czynności załadunku na statek.

Mogą zatem być uważane za osprzęt nośny i objęte Dyrektywą; wymogi wskazane są w Załączniku I, punkt 4.

Możliwe jest jednak, że w pewnych przypadkach podwiesia tekstylne są produkowane z przeznaczeniem do stosowania wyłącznie na statkach pełnomorskich, np. do załadunku i rozładunku statku.

Te wyroby mogą być wyłączone, pod warunkiem, że jasno wskazano właściwe zastosowanie wyrobu.

Q.87. Jak Komisja interpretuje Artykuł 8(6)?

A.87. Artykuł 8(1) stanowi, że producent (lub jego upoważniony przedstawiciel ustanowiony we Wspólnocie) musi przeprowadzić procedury określone w Dyrektywie.

Artykuł 8(6) stanowi, że jeśli ani producent ani jego upoważniony przedstawiciel nie wypełni powinności określonych w poprzednich punktach, to powinności te przechodzą na osobę wprowadzającą maszyny lub części zabezpieczające do obrotu.

Z czasownika „musi” w Artykule 8(1) i z kolejności poszczególnych punktów jasno wynika, że musi być jakaś istotny powód dla którego producent lub jego upoważniony przedstawiciel ustanowiony we Wspólnocie nie spełnia swoich powinności.

Jakie mogą być te powody? Niemożliwe jest przytoczenie wyczerpującej listy.

Producent z siedzibą we Wspólnocie ani jego upoważniony przedstawiciel nie mogą powołać się na Artykuł 8(6) by uniknąć powinności poprzez przeniesienie odpowiedzialności za procedury certyfikacyjne na użytkownika. Jedynie tłumaczenie instrukcji i różnych opisów na maszynie może być przekazane osobie wprowadzającej maszynę do obrotu w danej strefie językowej.

Q.88. [To pytanie odesłano do ponownego opracowania do dokumentu „pytania i odpowiedzi tymczasowe”].

Q.97. My (Federacja Producentów Okien i Żaluzji) uważamy, że Dokument Wyjaśniający dotyczący wymogów zasadniczych nr 4 Dyrektywy w sprawie wyrobów budowlanych zawiera wszystkie informacje niezbędne dla uzyskania bezpiecznych drzwi automatycznych.

Według naszej opinii nie musimy uwzględniać wymogów Dyrektywy 89/392/EWG która skupia się bardziej na ochronie sprzętu.

Czy możecie potwierdzić słuszność tej interpretacji?

A.97. Automatyczne drzwi z napędem objęte są szeregiem Dyrektyw: 89/106/EWG w sprawie wyrobów budowlanych, 89/392/EWG w sprawie maszyn i ewentualnie

73/23/EWG w sprawie niskonapięciowego sprzętu elektrycznego i 89/336/EWG w sprawie kompatybilności elektromagnetycznej.

Tam gdzie istnieją ryzyka, zastosowanie muszą mieć wszystkie Dyrektywy.

Dyrektywy w sprawie maszyn i w sprawie wyrobów budowlanych muszą być zawsze stosowane równocześnie; Komisja zapewni by zharmonizowane normy opracowane w dziedzinie wyrobów budowlanych i maszyn nie były wzajemnie sprzeczne.

Q.106. Czy nogi podporowe ustawiane za pomocą sprężonego powietrza stosowane w odejmowanych pojemnikach mają być uważane za maszyny?

A.106. Tak, odpowiadają one definicji podanej w Artykule 1(2) i ich konkretnym zastosowaniem jest podpieranie pojemnika.

Q.109. Po 1 stycznia 1997 roku na część elektryczną nanosi się oznakowanie CE (Dyrektywa 73/23/EWG zmieniona przez 93/68/EWG).

Ale jeśli jest to część zabezpieczająca w rozumieniu Dyrektywy w sprawie maszyn, to nie może ona mieć oznakowań CE.

Co należy robić?

A.109. Będą to części wprowadzane do obrotu oddzielnie z oświadczeniem producenta, że stanowią one części zabezpieczające.

W deklaracji zgodności musi być stwierdzenie, że oznakowanie CE zostało naniesione zgodnie z Dyrektywą w sprawie niskonapięciowego sprzętu elektrycznego, ale także że część ta spełnia wymagania Dyrektywy w sprawie maszyn.

Q.110. Jaką należy podać datę: rok zaprojektowania, rok produkcji czy rok wprowadzenia do obrotu?

A.110. Dyrektywa 93/68/EWG zniósła obowiązek umieszczania obok oznakowania CE dwóch pierwszych cyfr roku w którym naniesiono oznakowanie.

Punkt 1.7.3 wprowadził obowiązek umieszczania roku produkcji wraz z innymi informacjami dotyczącymi producenta.

Q.111. Punkt 4.2.1.4 Załącznika I Dyrektywy stanowi, że konieczne jest wyposażenie maszyny zapobiegające ruchom gdy osiągnięte zostanie maksymalne obciążenie lub moment powodujący wywrócenie. Czasem bezpieczniej jest ostrzec kierowcę o zaistnieniu niebezpiecznej sytuacji i pozwolić mu dokończyć ruch lub ustawić się w bezpieczniejszym położeniu (np. postawić ładunek) niż przerwać ruch i pozostawić maszynę w położeniu niebezpiecznym.

Na podstawie drugich spostrzeżeń wstępnych TC 151 opracowała odpowiednio normy 474.4 i 474.5.

Czy to jest dopuszczalne?

A.111. Tak, ponieważ reprezentuje to aktualny stan techniki. Należy jednak pamiętać, że wymóg nie nakazuje przerwać ruchu tylko nakazuje zapobiegać ruchom niebezpiecznym. Ruch z powrotem do położenia bezpiecznego jest dozwolony. To oczywiście wymaga stosowania skomplikowanego sprzętu rozpoznającego ruchy dozwolone, który może jeszcze w ogóle nie istnieć, przynajmniej w rozsądnej cenie.

Do pomyślenia są również urządzenia działające dwustopniowo – wysyłające najpierw ostrzeżenie, a przy braku reakcji operatora – zatrzymujące ruch.

Q.118. Stosowane w szpitalach maszyny pralnicze które nie są dobrze zabezpieczone zaworami zwrotnymi mogą stanowić problem dla innych pacjentów – na przykład powodować zakażenie bakteriami obecnymi w praniu. Czy Dyrektywa w sprawie maszyn obejmuje takie ryzyka?

A.118. Do użytkownika należy wybór właściwej maszyny, a przede wszystkim właściwe jej stosowanie (wybór programu prania odpowiedniego do danego rodzaju prania, korzystanie z maszyny przeznaczonej dla konkretnego oddziału itd.).

Nie jest możliwe by wszystkie pralki były zaprojektowane do użytku w szpitalach bez żadnego ryzyka bakteriologicznego.

Podobnie nie jest ujęte w Dyrektywie ewentualne zakażenie wody poprzez sieć wodociagową.

Użytkownicy mogą zawsze domagać się przeróbek lub dodatkowego wyposażenia dla zabezpieczenia przed konkretnym ryzykiem. Każdy producent który dokonuje takich zmian musi zapewnić by maszyna zachowała aktualne normy bezpieczeństwa.

Q.120. Czy maszyny do pakowania produktów leczniczych w opakowaniach listkowych należy uważać za maszyny stosowane w przemyśle rolno-spożywczym których dotyczy punkt 2.1 Załącznika I?

A.120. W tym konkretnym przypadku występują ryzyka dla konsumenta o których mowa w wymogu zasadniczym w punkcie 2.1.

W konsekwencji konieczne może być uwzględnienie wymogu punktu 2.1 oraz dodatkowych środków, na przykład w celu zapewnienia sterylności.

Q.121. Odnośnie maszyn do robót podziemnych, czy „maszyny poruszające się na szynach” ujęte w Załączniku IV obejmują tylko lokomotywy i wózki hamulcowe?

A.121. Maszyny do robót podziemnych o których mowa w Załączniku IV obejmują wyłącznie lokomotywy i wózki hamulcowe, wyłączając wszelkie inne maszyny poruszające się na szynach.

Pytanie to bierze się z różnic w różnych wersjach językowych Dyrektywy. W wersjach angielskiej, niemieckiej, holenderskiej, portugalskiej, greckiej i szwedzkiej czytamy:

„Maszyny do robót podziemnych następujących rodzajów: - maszyny szynowe: lokomotywy i wózki hamulcowe”;

natomiast w wersjach francuskiej, włoskiej, duńskiej i hiszpańskiej: „Maszyny do robót podziemnych następujących rodzajów: - maszyny szynowe; lokomotywy i wózki hamulcowe”. W wersji fińskiej zamiast średnika jest przecinek.

Jako że intencja ustawodawcy było sporządzenie wyczerpującego wykazu maszyn poruszających się na szynach przeznaczonych do robót podziemnych, prawidłowa jest wersja pierwsza.

Q.122. Czy maszyny do gięcia prętów zbrojeniowych do betonu są ujęte w „prasach” w punkcie A 9 Załącznika IV?

A.122. Termin „prasy” należy odczytywać jako skrót od „prasy do gięcia”; maszyny do gięcia prętów zbrojeniowych do betonu nie należą do tej kategorii i stąd też nie podlegają badaniom typu WE.

Q.126. Co to jest maszyna pirotechniczna? Czy podlega Dyrektywie w sprawie maszyn?

A.126. Według protokołu obrad Rady podczas których przyjęto Dyrektywę, maszyny pirotechniczne to wyłącznie maszyny manipulujące „materiałami pirotechnicznymi”, a konkretnie materiałem (lub mieszaniną materiałów) przeznaczonym do wytworzenia efektów cieplnych, świetlnych, dźwiękowych, gazowych lub dymnych lub połączenia tych efektów w wyniku niedetonujących samopodtrzymujących się chemicznych reakcji egzotermicznych.

Maszyn tych nie można mylić z maszynami stosowanymi w atmosferach wybuchowych, których dotyczy Dyrektywa w sprawie sprzętu elektrycznego do stosowania w atmosferach potencjalnie wybuchowych.

Q.127. Czy maszyny do termoformowania są objęte przez Załącznik IV?

A.127. Maszyny do termoformowania przetwarzają ogrzane płyty z tworzywa sztucznego w formie przy dodatkowym działaniu ciśnienia lub podciśnienia ułatwiającym formowanie elementu.

Choć ryzyka związane z zamknięciem form pod ciśnieniem są podobne do występujących w maszynach do formowania tłoczego, to jednak maszyny do termoformowania nie są objęte przez Załącznik IV.

Maszyny do formowania tłoczego stosowane są do wytwarzania partii wyrobów formowanych z tworzyw sztucznych lub materiałów termoutwardzalnych ładowanych do formy przy zastosowaniu ciśnienia do zamknięcia formy i utrzymania jej w tym stanie.

Q.128. Czy maszyny do obróbki drewna o których mowa w Załączniku IV są objęte przez ten Załącznik gdy mają możliwość wykonywania dodatkowych funkcji?

A.128. Większość maszyn do obróbki drewna wymienionych w Załączniku IV (szczególnie prawie wszystkie maszyny sprzężone wymienione w punkcie 5) ma wyposażenie umożliwiające wykonywanie dodatkowych funkcji które nie są wskazane w Załączniku IV (np. dłutowanie wrzecionowe, wiercenie, szlifowanie, zszywanie, klejenie, piłowanie narzędziem ruchomym itd.). Te dodatkowe czynności mają za cel wyłącznie poprawienie wykończenia obrabianych elementów.

Jeśli dodatkowe wyposażenie podstawowej maszyny nie jest wymienne, musi ono być uważane za nową maszynę zgodnie z Artykułem 1(2) Dyrektywy: cała maszyna objęta jest Załącznikiem IV i badanie typu będzie przeprowadzone zgodnie z projektem pytania/odpowiedzi 115.

Q.129. Czy Załącznik IV obejmuje uniwersalne obrotowe maszyny do obróbki drewna (takie jak oklejarki krawędzi, przycinarki, profilarki, frezarki, czopiarki wielowrzecionowe)?

A.129. Maszyny te, w których element może być ręcznie podawany lub usuwany, łączą kilka funkcji wymienionych w Załączniku IV, ale element nie jest usuwany ręcznie pomiędzy wszystkimi operacjami, nie są one zatem maszynami sprzężonymi o których mowa w punkcie 5 i których definicję podano w punkcie 1.3.5 Załącznika I.

Spośród wszystkich uniwersalnych obrotowych maszyn do obróbki drewna konkretnie wymienione w punkcie 6 Załącznika IV są jedynie czopiarki z kilkoma uchwytami narzędziowymi w których obrabiany element posuwany jest ręcznie w przeciągu całej obróbki. Można zatem wnioskować, że gdyby Rada chciała włączyć do Załącznika IV inne uniwersalne maszyny do obróbki drewna to wymieniłaby je również; nie są one zatem objęte przez Załącznik IV.

Q.132. Istnieją rozbieżne interpretacje definicji maszyn do obróbki drewna z mechanizmem posuwowym z ręcznym podawaniem i odbieraniem podanej w Załączniku IV Dyrektywy. W szczególności problemy stwarza interpretacja terminu „pilarki taśmowe ze stałym lub ruchomym stołem” użytego w punkcie 4 Załącznika IV. Jaka jest prawidłowa interpretacja terminu zgodna z intencją ustawodawcy?

[Patrz również odpowiedź na pytanie 35.]

A.132. Ogólnie biorąc, ręczne podawanie/odbieranie oznacza, że operator umieszcza obrabiany przedmiot bezpośrednio we wbudowanym mechanizmie posuwowym (obracające się rolki podające, przesuwany stół itp.) lub usuwa go bezpośrednio z takiego urządzenia. W przypadku punktu 4 Załącznika IV różne interpretacje wydają się wynikać z faktu, że terminologia stosowana w różnych językach nie jest równoważna.

Termin „stół” użyty w angielskim (ang. „bed”) ma inne znaczenie niż termin „stół” po francusku, hiszpańsku czy szwedzku. To może prowadzić do zaliczenia do Załącznika IV różnych wyrobów. Nie wszystkie pilarki taśmowe są objęte przez Załącznik IV. Są one tam zaliczone tylko jeśli przedmiot obrabiany jest podawany i/lub usuwany ręcznie i jeśli wyposażone są w ruchomą podstawę na wyrób (drewno, mięso) umożliwiającą przysunięcie go do ostrzy pilarki.

Q.139. Jaka jest sytuacja odnośnie następującego wyposażenia piekarniczego: piece wentylowane i trzonowe, zamrażarki, chłodnice wodne?

A.139. Wyposażenie to – zwłaszcza duże urządzenia przeznaczone do zastosowań profesjonalnych – składa się z kilku elementów składowych, z których niektóre wchodzą w zakres Dyrektywy. Ze względu na swoje rozmiary i złożoną konstrukcję zespoły te stwarzają ryzyka mechaniczne, szczególnie podczas konserwacji. Objęte są w związku z tym zakresem Dyrektywy w sprawie maszyn i nie wyklucza ich Artykuł 1(5).